Załącznik
do Uchwały Nr 90/436/20
Zarządu Powiatu Grajewskiego
z dnia 30 września 2020 r.

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska Powiatu Grajewskiego na lata 2016 - 2023 w latach 2018 – 2019

Program ochrony środowiska ma na celu realizację założeń dokumentów strategicznych kraju i województwa na poziomie powiatu grajewskiego uwzględniając zasady ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju wdrażanego na szczeblu regionalnym. Został opracowany w celu:

1) ograniczenia negatywnego wpływu zanieczyszczeń na środowisko naturalne,
2) dążenia do sukcesywnej poprawy stanu środowiska w powiecie grajewskim,
3) racjonalnego gospodarowania zasobami środowiska.

Sprawozdanie z realizacji programu zawiera wykaz wykonanych zadań określonych w harmonogramie oraz ocenę realizacji celów i działań opartych na wskaźnikach monitorowania.

Nadrzędnym celem programu jest:

„Zrównoważony rozwój Powiatu Grajewskiego szansą na poprawę i promocję środowiska naturalnego”

Jest realizowany w następujących obszarach interwencji:

Obszar interwencji	Wskaźniki monitorowania stanu środowiska	Jednostka miary	Wartość bazowa (2014 r.)	Wartość 2018 rok	Wartość 2019 rok	Wartość docelowa
Ochrona klimatu i jakość powietrza	Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów uciążliwych	Mg/rok	69 938	312 311[a]	323 997[a]	Poniżej 69 938
	Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych	Mg/rok	267	223[b]	213[b]	Poniżej 267

Zagrożenia hałasem	Długość dróg o nawierzchni ulepszonej utwardzonej (drogi gminne i powiatowe razem)	km	488,7	545	557,9	Powyżej 488,7
Pola elektromagnetyczne	Punkty w których zaobserwowano przekroczenia wartości dopuszczalnej	szt.	0	0[c]	0[c]	0
Gospodarowanie wodami	Udział JCW (jednolite części wód) o dobrym stanie	%	0	0	0	Powyżej 0
	Udział JCW o stanie chemicznym dobrym	%	80	7	7	Powyżej 80
Gospodarka wodno-ściekowa	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej ogółem	hm^3	4,1	3,6	3,5	Poniżej 4,1
	Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem	%	19,4	28,7	32,5	Poniżej 19,4
	Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków	%	43,8	55,4	55,8	Powyżej 43,8
	Wielkość oczyszczalni komunalnych w RLM	osoba	38 735	39 395	39 395	Powyżej 38 735
	Długość sieci kanalizacyjnej	km	102,8	112,64	112,64	Powyżej 102,8
	Długość sieci wodociągowej rozdzielczej	km	610,3	657,14	659,53	Powyżej 610,3
	Liczba miast obsługiwanych przez oczyszczalnie	szt.	3	3	3	3
Zasoby geologiczne	Powierzchnia użytków kopalnych	ha	65	45	42	65
	Liczba eksploatowanych złóż kopalin	szt.	13	27	27	13
Gleby	Powierzchnia gruntów	ha	4,38	0	0	Powyżej 4,38

	zrekultywowanych w ciągu roku					
	Powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji	ha	111,52	110	110	Poniżej 111,52
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Odpady wytworzone w ciągu roku poddane odzyskowi (przemysłowe)	tys. ton	80,1	1,3[d]	0,2[d]	Powyżej 80,1
	Tereny składowisk niezrekultywowane	ha	0	0	0	0
Zasoby przyrodnicze	Poziom lesistości	%	22,8	23,03	23,04	Powyżej 22,8
	Powierzchnia lasów	ha	22 051,09	22 279	22 285	Powyżej 22 051,09
	Powierzchnia gruntów zadrzewionych i zakrzewionych	ha	1 037	1 086	1 158	Powyżej 1 037
	Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej ogółem	ha	35,57	37,58	37,58	Powyżej 35,57
	Powierzchnia obiektów i obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione ogółem	ha	18 900	17 779,69[e]	17 779,63[e]	Powyżej 18 900
	Liczba pomników przyrody	szt.	19	19	19	Powyżej 19
	Powierzchnia gruntów zalesionych	ha	0	7,47	1,39	Powyżej 0
Zagrożenia poważnymi awariami	Liczba wystąpienia przypadków poważnych awarii	szt.	0	0	0	0

a – duży wzrost emisji gazowych spowodowany jest wysoką emisją dwutlenku węgla i brakiem urządzeń do jego redukcji, wartość 312 311 ton w 2018 roku stanowiła 16,1% a wartość 323 997 ton w 2019 roku stanowiła ok. 9% emisji gazowej województwa podlaskiego, największa emisja gazowa przypada w powiecie na dział wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz i wodę oraz z zakładów produkcyjnych: Pfleiderer Grajewo Sp. z o.o., Pfleiderer MDF Grajewo Sp. z o.o., Spółdzielni Mleczarskiej „MLEKPOL" – w których

następował wzrost zapotrzebowania na ciepło w związku ze zwiększoną produkcją oraz wzrastało zasiarczenie paliw,

b – emisje pyłowe są skutecznie redukowane w urządzeniach odpylających w ostatnich latach,

zatrzymano i zneutralizowano w urządzeniach:

w 2018 roku: 33 624 ton zanieczyszczeń pyłowych i 302 ton zanieczyszczeń gazowych,

w 2019 roku: 13 900 ton zanieczyszczeń pyłowych i 147 ton zanieczyszczeń gazowych,

c – dopuszczalne natężenie pola elektromagnetycznego wynosiło do 31.12.2019 roku - 7 V/m dla składowej elektrycznej pola,

w 2018 roku badania przeprowadzono: w centrum Rajgrodu – wynik 0,1 V/m

w 2019 roku badania przeprowadzono: w centrum Szczuczyna – wynik 0,1 V/m oraz w centrum Wąsosza, Plac Rzędziana 18 – wynik 0,1 V/m,

wszystkie wartości zmierzone były poniżej dolnego progu oznaczalności sondy,

d – w ostatnich latach znacznie spadła ilość wytworzonych odpadów przemysłowych (w porównaniu do roku 2014 – 122 tys. ton odpadów wytworzonych, z których poddano odzyskowi 65,6 % odpadów),

w 2018 roku wytworzono – 32,1 tys. ton odpadów przemysłowych, z czego: procesom odzysku (we własnym zakresie przez wytwórcę) poddano 1,3 tys. ton co stanowiło 4 % w stosunku do wytworzonych odpadów, ilość wytworzonych odpadów w powiecie grajewskim stanowiła ok. 3,7 % ilości odpadów przemysłowych wytworzonych w woj. podlaskim,

w 2019 roku wytworzono - 12,8 tys. ton odpadów przemysłowych z czego odzyskowi poddano 0,2 tys. ton odpadów co stanowiło 1,6 % w stosunku do wytworzonych odpadów, ilość wytworzonych odpadów w powiecie grajewskim stanowiła ok. 2,6 % ilości odpadów przemysłowych wytworzonych w woj. podlaskim,

e – w 2015 roku nastąpiło połączenie dwóch form ochrony: Obszaru Chronionego Krajobrazu „Jeziora Rajgrodzkiego" i Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierza Rajgrodzkiego" w Obszar Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Rajgrodzkie".

Harmonogram zrealizowanych zadań własnych powiatu w latach 2018 - 2019

Obszar interwencji	Nazwa zadania	Termin realizacji	Koszt (zł)	Źródła finansowania
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Zakup kotła wodnego do kotłowni Zespołu Szkół w Niećkowie	2019	69 249	Środki własne
Zagrożenia hałasem	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1812B Plac Rzędziana i ul. 11 Listopada w Wąsoszu oraz drogi powiatowej nr 1820B ul. Piaskowa w Wąsoszu i na odcinku Wąsosz do granicy obrębu Wąsosz – etap I	2018	1 577 192	Środki własne, środki gminne, dotacja celowa z Województwa Podlaskiego
	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1789 B w m. Łazarze	2018-2019	628 920	Środki z FDS, środki gminne, środki własne
	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1802 B na odcinku Bęćkowo - Szczuczyn	2018-2019	2 630 675	Środki z FDS, środki gminne, środki własne
	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1802 B Łoje Awissa - Czachy	2018-2019	1 400 860	Dotacja z rezerwy celowej, środki gminne, środki własne
	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1807 B na odcinku Wierzbowo – Boczki Świdrowo	2018-2019	4 679 504	PROW, środki własne, środki gminne
	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1813 B przed i w m. Zalesie	2019	623 038	Środki własne, środki gminne
	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1820 B na odcinku Wąsosz – do granicy obrębu Wąsosz	2019	1 811 327	Środki z FDS, środki gminne, środki własne
	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1820 B na odcinku granica obrębu Wąsosz - Ławsk	2019	3 183 007	Środki z FDS, środki gminne, środki własne
	Rozbudowa drogi powiatowej Nr 1795 B w m. Biebrza	2018	1 712 918	PROW, środki własne, środki gminne

	Przebudowa skrzyżowań dróg powiatowych z drogami gminnymi i wewnętrznymi na terenie Gminy Wąsosz	2018	143 971	Środki własne, środki gminne
	Przebudowa mostu drogowego przez rzekę Wissę w m. Czachy w ciągu drogi powiatowej Nr 1836 B	2018-2019 zakończenie w 2020 r.	10 216	Środki własne
	Przebudowa dróg powiatowych Nr 1869 B i 1870 B w Niedźwiadnej	2018-2019 zakończenie w 2020 r.	27 645	Środki własne
	Rozbudowa skrzyżowania drogi powiatowej Nr 1788 B z droga gminną Nr 102886 B w m. Kosiły	2018	178 391	Środki gminne
	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1810 B ul. Fabryczna w Grajewie – etap I	2019 zakończenie w 2020 r.	5 400	Środki własne
Razem koszty		**18 682 313**		

W latach 2018 – 2019 Starostwo Powiatowe w Grajewie zakupiło i przekazało gminom i szkołom z terenu powiatu worki i rękawice na akcję „Sprzątanie Świata” za kwotę 2 409 zł.

Harmonogram zrealizowanych inwestycji w innych jednostkach w latach 2018 – 2019

Obszar interwencji	Nazwa inwestycji	Termin realizacji	Koszt (zł)	Źródła finansowania
Gmina Grajewo				
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Termomodernizacja budynku szkoły w Wierzbowie	2018	636 187	Środki własne, środki z PROW
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Instalacje OZE	2018	959 183	Środki własne, środki z EFRR i RPOWP
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	2018	123 280	Środki własne mieszkańców, środki z RPOWP
	Usuwanie odpadów z folii rolniczych, siatki i sznurka do owijania balotów opakowań po	2019	300 000	Środki z NFOŚiGW

	nawozach typu BIG BAG			
Razem koszty		**2 018 650**		
Miasto Grajewo				
Gospodarka wodno-ściekowa	Budowa sieci wodociągowej w ul. Tabortowskiego	2018	33 342	Środki własne
	Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Tabortowskiego	2018	200 049	Środki własne, środki z RPRRKR
	Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Kaczkowskiego	2018	75 131	Środki własne, środki z RPRRKR
	Budowa kanalizacji deszczowej w ul. DP1	2018	75 271	Środki własne, środki z RPRRKR
	Budowa sieci wodociągowej w ul. DP1	2018	46 700	Środki własne
	Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Norwida	2018	30 750	Środki własne
	Budowa kanalizacji deszczowej na os. 1000-lecia	2018	13 530	Środki własne
Razem koszty		**474 773**		
Gmina Radziłów				
Zasoby przyrodnicze	Modernizacja w m. Słucz	2018	61 305	Środki gminne, Fundusze Strukturalne
	Modernizacja parku w m. Radziłów	2018-2019	155 441	Środki gminne, Fundusze Strukturalne, WFOŚiGW
Gospodarka wodno-ściekowa	Przebudowa stacji wodociągowej w m. Radziłów	2018	2 777 943	Środki gminne, Fundusze Strukturalne, WFOŚiGW
	Przebudowa stacji wodociągowej w m. Słucz (w trakcie realizacji)	2019	9 615	Środki gminne, Fundusze Strukturalne, WFOŚiGW
	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Mścichy	2018	2 279 000	Środki gminne, PROW
	Budowa stacji uzdatniania wody w m. Radziłów	2018	2 777 943	PROW, PROWP, Fundusze Norweskie

	Budowa stacji uzdatniania wody w m. Słucz	2019	9 615	PROW, PROWP, Fundusze Norweskie
Razem koszty		**8 070 862**		
Gmina Rajgród				
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Termomodernizacja budynku remizy OSP w Bełdzie	2018	726 481	Środki własne
	Rozbiórka istniejącego budynku i budowa nowego budynku świetlicy wiejskiej w Pieńczykowie (w tym budowa pompy ciepła)	2018	423 797	Środki własne
	Budowa instalacji OZE w budynkach mieszkalnych – 53 zestawów solarnych	2019	610 137	Środki własne, RPOWP, środki prywatne
	Budowa instalacji OZE w budynkach mieszkalnych –12 zestawów kolektorów słonecznych i 22 mikroinstalacji fotowoltaicznych	2019	680 631	Środki własne, RPOWP, środki prywatne
	Budowa instalacji OZE w budynkach użyteczności publicznej – 3 zestawy instalacji fotowoltaicznych	2019	238 662	Środki własne, RPOWP
Zagrożenia hałasem	Przebudowa dróg gminnych publicznych i wewnętrznych w Rajgrodzie	2018	7 416 498	Środki własne, PRGiPID, PROW
	Przebudowa drogi gminnej we wsi Łazarze	2019	64 232	Środki własne
	Przebudowa drogi gminnej publicznej nr 102886 B w Kosiłach	2017	1 919 529	Środki własne, PRGiPID
	Przebudowa drogi gminnej publicznej nr 102885B w m. Bukowo	2019	451 829	Środki własne, FDS
	Przebudowa drogi gminnej publicznej nr 129530B w m. Orzechówka	2019	353 357	Środki własne, FDS
	Przebudowa drogi gminnej we wsi Karczewo	2018	638 577	Środki własne, RPRRKR

Gospodarka wodno-ściekowa	Renowacja studni głębinowych oraz budowa zbiornika wody uzdatnionej w ujęciu wody Podchoinki	2018	684 451	Środki własne, PROW
	Wyposażenie SUW w Rajgrodzie o dodatkowy filtr	2018	334 380	Środki własne, PROW
	Budowa wodociągu rozdzielczego w Rajgrodzie – Podchoinki	2019	288 184	Środki własne, PROW
	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w Gminie Rajgród – 66 szt.	2019	780 226	Środki własne, PROW
Razem koszty		**15 610 971**		
Gmina Szczuczyn				
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Termomodernizacja 3 budynków użyteczności publicznej	2018	3 500 000	Środki własne, PROW – 80%
	Instalacja 45 szt. instalacji fotowoltaicznych i 71 szt. instalacji solarnych w budynkach użyteczności publicznej i gospodarstwach domowych	2019	2 100 000	Środki własne, PROW – 65%
	Wymiana 413 opraw ulicznych wraz z wysięgnikami oraz wymiana 510 źródeł światła na terenie miasta Szczuczyn	2019	820 000	Środki własne, PROW – 78%
	Zakup i montaż inteligentnego sterowania oświetleniem ulicznym za pomocą fali GSM na terenie miasta Szczuczyn	2019	100 000	Środki własne, PROW – 78%
	Zakup i montaż stacji pomiaru zanieczyszczeń w mieście Szczuczyn oraz systemu informowania mieszkańców o pomiarach zanieczyszczeń	2019	26 000	Środki własne, PROW – 78%

Zagrożenia hałasem	Przebudowa dróg gminnych w miejscowościach: Danowo, Jambrzyki, Milewo, Sokoły, Załuski, Bzury o łącznej długości 4,3 km	2018	1 9000 000	Środki własne, PROW – 63,6%
	Przebudowa dróg gminnych w miejscowościach: Skaje, Chojnowo, Brzeźno, Czarnowo, Mazewo, Szczuczyn o łącznej długości 3,2 km	2018	1 700 000	Środki własne, PROW – 63,6%
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Usuwanie wyrobów zawierających azbest (w tym załadunek, transport i unieszkodliwianie)	2018	28 000	WFOŚiGW
Razem koszty		**10 174 000**		
Gmina Wąsosz				
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Budowa instalacji solarnych na terenie Gminy Wąsosz	2018	581 787	Środki własne, środki mieszkańców, środki z RPO
	Montaż instalacji solarnych w Gminie Wąsosz	2018	1 592 000	Środki własne, środki mieszkańców, środki z RPO
Zagrożenia hałasem	Przebudowa drogi gminnej ul. Zdrojowa w Wąsoszu	2018	507 860	Środki własne, środki z RPRRKR
	Przebudowa drogi gminnej w m. Sulewo-Prusy, droga Sulewo-Prusy – Zaborowo, droga od drogi Sulewo-Prusy do drogi powiatowej nr 1815B	2018	357 770	Środki własne, środki z PRGiPID
	Przebudowa dróg gminnych w m. Żebry	2018	303 149	Środki własne, środki z PROW
	Przebudowa dróg gminnych na terenie Gminy Wąsosz	2018	3 101 636	Środki własne, środki z PROW
	Przebudowa dróg gminnych w m. Sulewo-Kownaty Nr 104188B-Zalesie – Sulewo-Kownaty oraz droga	2019	948 391	Środki własne, środki z FDS

	wewnętrzna w m. Sulewo-Kownaty			
Gospodarka wodno - ściekowa	Poprawa gospodarki wodno-kanalizacyjnej na terenie Gminy Wąsosz	2018	1 055 988	Środki własne, środki z PROW
	Poprawa gospodarki wodno-kanalizacyjnej na terenie Gminy Wąsosz, w tym: wykonanie awaryjnej studni głębinowej w m. Zalesie oraz przebudowa stacji uzdatniania wody w Ławsku	2019	2 685 850	Środki własne, środki z PROW
Razem koszty		**11 134 431**		
Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni w Augustowie				
Brak danych				
Razem koszty		-		
Biebrzański Park Narodowy				
Zasoby przyrodnicze	Odkrzaczono 44,37 ha na obszarze Basenu Środkowego doliny Biebrzy, utrzymanie ekosystemów nieleśnych na gruntach wykupionych w ramach projektu	2018-2019	110 925	Program LIFE+ fundusze unijne i krajowe
	Wzrost retencji w Basenie Środkowym doliny Biebrzy: - modernizacja jazu w Modzelówce	2018-2019	604 975	Program LIFE
	Monitoring stanu wód podziemnych i powierzchniowych na obszarze Basenu Środkowego doliny Biebrzy w 18 punktach pomiarowych. Monitoring zasobów wodnych – pomiary przepływu wód w 6 punktach zlokalizowanych w basenie Środkowym doliny Biebrzy	2018-2019	27 337	Program LIFE

	Monitoring elementów biologicznych i fizykochemicznych wód powierzchniowych w 8 punktach pomiarowo kontrolnych na ciekach: Ełk, Kanał Rudzki, Jegrznia, Kanał Kuwaski	2018-2019	87 995	Program LIFE
	Monitoring derkacza, ptaków siewkowych (bez kszyka), kszyk, zespołu ptaków lęgowych (wszystkie gatunki), cietrzewia i dubelta na obszarze Basenu Środkowego doliny Biebrzy	2018-2019	61 946	Program LIFE
	Edukacja przyrodnicza młodzieży: 24 warsztaty przyrodnicze, konkurs wiedzy o BbPN dla młodzieży	2018-2019	39 951	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, środki własne parku i WFOŚiGW
	Usuwanie wybranych gatunków inwazyjnych roślin w Parku i jego otoczeniu: ręcznie usunięto nawłoć na pow. 3m^2 w Sojczynie Grądowym, na pow. 10 m^2 w Białogrądach oraz na pow. 2 m^2 w Ciszewie	2018-2019	Bieżąca działalność	Środki własne
	Czynna ochrona ekosystemów nieleśnych w ramach dzierżaw i sprzedaży biomasy – koszenie, zbiór i wywóz biomasy, odkrzaczanie: wykoszono 145 ha	2018	198 511	Środki własne
	Ochrona najcenniejszych ekosystemów leśnych w parku poprzez ochronę bierną: ochrona ekosystemów leśnych w kompleksie Brzeziny	2018-2019	Bieżąca działalność	Środki własne

	Ciszewskie wraz z wsparciem miejsc lęgowych cennych gatunków ptaków (szponiaste/dzięcioły)			
	Propagowanie wiedzy o przyrodzie BbPN – wydawnictwa 4 zeszyty powszechnicowe, 2 kolorowanki dla dzieci, kalendarz książkowy	2018-2019	39 569	Środki własne, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
	Edukacja przyrodnicza nauczycieli przyrody/biologii „Biebrza od środka": 4 warsztaty przyrodnicze dla dorosłych	2018-2019	9 668	Środki własne, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
	Działania cykliczne edukacyjno-promocyjne: gadżety promocyjne, Biebrzańskie Targi twórczości i Sztuki Ludowej, Wszechnica Biebrzańska, pikniki edukacyjne	2018-2019	50 100	Środki własne, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, WFOŚiGW
Razem koszty		**1 230 977**		
BIOM Sp. z o.o. w Dolistowie Starym				
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	W 2019 roku spółka podpisała umowę z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej o dofinansowanie na projekt „Biebrzański system gospodarki odpadami – etap III – PSZOK" – w ramach którego powstanie Międzygminny PSZOK Koszarówka dla gmin: Miasto Grajewo, Gmina Grajewo, Gmina Rajgród (Koszarówka) oraz PSZOK Miasta i Gminy Rajgród (Rajgród)			
Razem koszty		**-**		

Wyjaśnienia skrótów:

PRGiPID – Program Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej

PROW – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

RPOWP – Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

EFRROW – Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Program LIFE+ – współfinansowanie ze środków unijnych projektów z dziedziny ochrony środowiska i klimatu

NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

EOG – Europejski Obszar Gospodarczy

ANR – Agencja Nieruchomości Rolnych

FDS – Fundusz Dróg Samorządowych

RPRRKR – Rządowy Program na Rzecz Rozwoju oraz Konkurencyjności Regionów poprzez Wsparcie Lokalnej Infrastruktury Drogowej